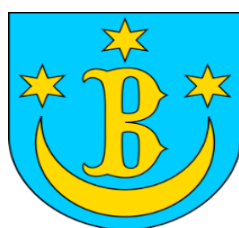
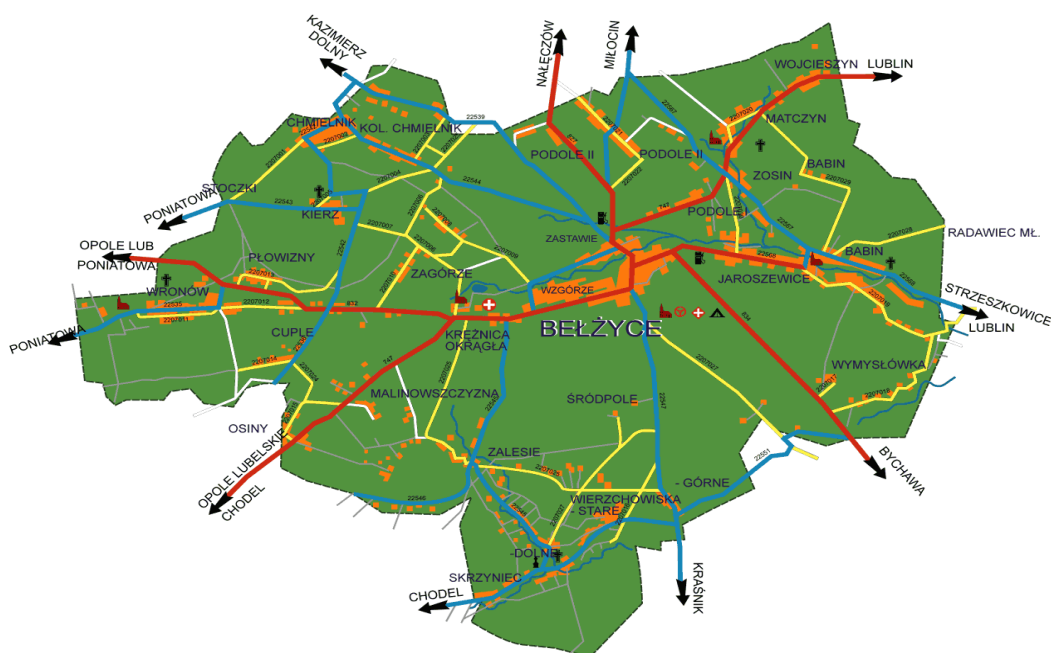

Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych
i Deinstytucjonalizacji
Gminy Bełżyce
na lata 2026 – 2028

BEŁŻYCE 2025

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	5
2. SPECYFIKA GMINY	6
2.1 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	6
2.2 GODPODARKA I SYTUACJA EKONOMICZNA	6
2.3 SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	7
2.4 ANALIZA ZASOBÓW GMINY BEŁŻYCE	9
3. WNIOSKI Z DIAGNOZY POTRZEB	13
3.1 RODZINY I DZIECI	13
3.1.1 AKTUALNY STAN REALIZACJI USŁUG DLA RODZIN Z DZIEĆMI	13
3.1.2 POTRZEBY I WYZWANIA	16
3.2 OSOBY STARSZE I CHORE	18
3.2.1 AKTUALNY STAN REALIZACJI USŁUG DLA OSÓB POTRZEBUJĄCYCH WSPARCIA W CODZIENNYM FUNKCJONOWANIU (STARSZYCH I CHORYCH)	18
3.2.2 POTRZEBY I WYZWANIA	19
3.3 OSOBY Z NIEPEŁOSPRAWNOŚCIĄ	20
3.3.1 AKTUALNY STAN REALIZACJI USŁUG DLA OSÓB Z NIEPEŁOSPRAWNOŚCIĄ.....	20
3.3.2 POTRZEBY I WYZWANIA.....	23
3.4 OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO	24
3.4.1 AKTUALNY STAN REALIZACJI USŁUG DLA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO.....	24
3.4.2 POTRZEBY I WYZWANIA.....	24
3.5 OSOBY W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI	25
3.5.1 AKTUALNY STAN REALIZACJI USŁUG DLA OSÓB W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI.....	25
3.5.2 POTRZEBY I WYZWANIA.....	26
4. PLANOWANE CELE I DZIAŁANIA	26
4.1 RODZINY I DZIECI.....	26
4.2 OSOBY STARSZE I CHORE.....	29
4.3 OSOBY Z NIEPEŁOSPRAWNOŚCIĄ.....	31
4.4 OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO.....	32
4.5 OSOBY W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI.....	33
5. ZAŁOŻENIA FINANSOWE REALIZACJI PLANU	33
6. MONITORING	34

1. WSTĘP

Rozwój i deinstytucjonalizacja usług społecznych stanowi istotny kierunek rozwoju polityki społecznej, jednak aby proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej mógł się zadziać, potrzebny jest z jednej strony rozwój usług świadczonych w środowisku lokalnym, z drugiej zaś stopniowe ograniczenie usług w ramach opieki instytucjonalnej. Dzielne formy placówkowe mają w myśl tej koncepcji funkcjonować w sposób otwarty i odbiurokratyzowany i wkomponowywać się w środowiska życia ludzi (a nie od nich oddzielać czy je zastępować). Badania dostarczają licznych dowodów, że rozwiązania środowiskowe trafniej odpowiadają na potrzeby ludzi i są bardziej efektywne. Rozwiązania zakładowe mają nieusuwalne skutki uboczne w postaci: izolacji społecznej pensjonariuszy, powiązanej z utratą kontroli nad życiem i biurokratyzacją pomocy.

W aspekcie normatywnym deinstytucjonalizacja służyć ma inkluzji społecznej osób niesamodzielnych, ich upodmiotowieniu i zagwarantowaniu prawa do samostanowienia.

Lokalny Plan Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji w Gminie Bełżyce (na lata 2026-2028) został opracowany w Centrum Usług Społecznych w Bełżycach przy współudziale instytucji i organizacji pozarządowych. Jest dokumentem, który nadaje strukturę planowanym zmianom w zakresie dalszego rozwoju usług społecznych. Został opracowany w oparciu o „Ogólnoeuropejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności” oraz „Ogólnopolskie ramowe wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”. Dokument składa się z części diagnostycznej i programowej. Pierwsza ze wskazanych zawiera główne dane i informacje dotyczące sfery polityki społecznej w gminie oraz potrzeby w zakresie usług społecznych. Część programowa dokumentu prezentuje usługi społeczne w danych obszarach oraz przypisane im cele oraz kluczowe działania, a także podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

Dane zawarte w niniejszym dokumencie pochodzą m.in. ze sprawozdań z działalności Centrum Usług Społecznych w Bełżycach i są kompatybilne z założeniami *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bełżyce na lata 2024- 2031* oraz *Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bełżyce na lata 2025 – 2027*. W dniach 13 i 17 listopada b.r. odbyły się spotkania z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych, które działają w zakresie wsparcia środowiskowego osób potrzebujących. Podmioty te wskazały na najpilniejsze potrzeby w gminie dla skutecznej realizacji swoich zadań dotyczących wsparcia głównie rodzin, dzieci, osób z niepełnosprawnościami i seniorów.

1. SPECYFIKA GMINY

2.1. Położenie geograficzne

Gmina Bełżyce jest gminą miejsko-wiejską, leży w południowozachodniej części województwa lubelskiego, w zachodniej części Równiny Bełżyckiej, nad rzeką Krężniczką. Gmina Bełżyce wchodzi w skład powiatu lubelskiego. Powierzchnia 134 km² podzielona jest na 24 sołectwa (25 miejscowości): Babin Chmielnik, Chmielnik – Kolonia, Cuple, Jaroszewice, Kierz, Krężnica Okrągła, Malinowszczyzna, Matczyn, Płowizny, Podole, Skrzyniec, Skrzyniec Kolonia, Stare Wierzchowiska, Wierzchowiska Dolne, Wierzchowiska Górne, Wojcieszyn, Wronów, Wymysłówka, Zagórze (sołectwa Zagórze I i Zagórze II), Zalesie, Zosin, Bełżyce – Centrum, Bełżyce – Zastawie. Jest to gmina o charakterze typowo rolniczym.

Miasto Bełżyce oddalone jest o 25 km od Lublina (stolicy województwa), z którym ma dobre połączenie komunikacyjne. Bełżyce są lokalnym węzłem drogowym, przebiega tędy droga łącząca Lublin z Opolem Lubelskim, droga do Nałęczowa i do Poniatowej. Centralnym punktem miasta jest rynek, który wytyczono już podczas lokacji miasta, tj. w 1417 roku. Gmina Bełżyce ma charakter typowo rolniczy, o czym decyduje bardzo dobra jakość gleb. Funkcjonuje tu ponad 2200 gospodarstw rolnych.¹ W południowo-wschodniej części gminy znajdują się lasy, należą one do Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Przez teren gminy prowadzą dwa szlaki turystyczne: Szlak Renesansu Lubelskiego, na którym znajduje się Kościół pw. Nawrócenia Świętego Pawła w Bełżycach oraz Szlak Jagielloński, na którym znajdują się Bełżyce.

Przez Gminę Bełżyce przebiegają 3 drogi wojewódzkie: droga nr 747 łącząca Lublin z Opolem Lubelskim, droga nr 827 - do Nałęczowa, droga nr 832 - do Poniatowej.

2.2. Gospodarka i sytuacja ekonomiczna

Gmina Bełżyce należy do gmin o charakterze rolniczym. 85% areалу stanowią użytki rolne, w których 93,8 % stanowią grunty orne. Pozostałą część powierzchni obejmują sady 4,2%, łąki i pastwiska oraz lasy i grunty leśne stanowiące 9,4% powierzchni gminy. Z rolnictwa utrzymuje się ok. 20 % ludności, prowadząc indywidualne gospodarstwa.

Obszary rolnicze o dobrych jakościowo glebach to tereny zlokalizowane w otoczeniu miejscowości: Babin, Wymysłówka, Matczyn–Wojcieszyn, Jaroszewice, Chmielnik, Kolonia Chmielnik, Kierz, Zagórze, Podole. Obszary rolnicze o słabszych glebach występują w pozostałej części gminy. Strefy zalesione to część południowo-wschodnia gminy z sołectwami: Skrzyniec, Zalesie, Wierzchowiska Dolne i Stare, Wronów, Krężnica Okrągła, Malinowszczyzna.

W gminie zarejestrowanych jest 791 podmiotów gospodarczych (dane z Raportu CEIG, stan na lipiec 2024 r.). Większość funkcjonujących tutaj przedsiębiorstw to niewielkie firmy, należące do osób fizycznych. Wiodącą dziedziną działalności podmiotów gospodarczych jest handel hurtowy i detaliczny. Duży wpływ na przedsiębiorczość gminy mają również

¹ <https://belzyce.pl/gmina/nasza-gmina/charakterystyka-gminy.html#>

budownictwo, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby oraz pozostała działalność usługowa, przetwórstwo przemysłowe oraz transport i gospodarka magazynowa.

Według stanu na 30 czerwca 2024 r., liczba ludności gminy Bełżyce wyniosła 12 627 osób, z czego 51,33 % stanowiły kobiety, a 48,67 % mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 7,65 % ludności powiatu, 0,63% ludności województwa.

Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 19%, osoby w wieku produkcyjnym 58%, a w wieku poprodukcyjnym 23%. W stosunku do roku 2023 r. liczba ludności spadła o 0,78%”.

Według stanu na 31 grudnia 2024 r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 4,68%. Stopa bezrobocia dla województwa wynosi 7,4%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Bełżyce wynosiła 342 w tym 44% stanowiły kobiety. Udział długotrwale bezrobotnych (pow.24 miesięcy) w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,54%

2.3 Sytuacja demograficzna

Tabela. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci. Rok 2022 r.²

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
0-3	249	261
4-6	199	229
7-18	860	812
Wiek produkcyjny	3 982	3 459
60-64		448
65-74	631	818
75-79	140	221
80+	156	363

Tabela. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci. Rok 2023 r.³

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
0-3	250	240
4-6	209	219
7-18	846	822
Wiek produkcyjny	3 922	3394
60-64		441
65-74	665	842
75-79	165	241

² Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 r.

³ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 r.

80+	151	368
-----	-----	-----

Tabela. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci. Rok 2024 r.⁴

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
0-3	232	204
4-6	214	222
7-18	839	827
Wiek produkcyjny	3 882	3 342
60-64		438
65-74	676	870
75-79	179	261
80+	151	362

Tabela. Struktura ludności w gminie Bełżyce w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba ludności	12 860	12 779	12 547
Urodzenia	108	81	81
Zgony	128	97	148
Małżeństwa	110	96	39

Źródło: dane pozyskane z Urzędu Stanu Cywilnego w Bełżycach oraz ze strony Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując powyższe dane można zauważyć, iż w latach 2022- 2024 liczba ludności naszej gminy zmniejsza się. Liczba urodzeń w porównywalnych latach była niższa od liczby zgonów. W 2022 roku różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów wyniosła minus 20, w 2023 r. minus 16, w 2024 r. minus 67 co świadczy o ujemnym przyroście naturalnym. Spada również liczba zawieranych małżeństw.

Z prognoz demograficznych na najbliższe lata wynika, że w gminie Bełżyce nastąpi wzrost wielkości populacji ludności w wieku poprodukcyjnym. Takie plany przekładają się na ukierunkowanie w pomocy społecznej na szeroko rozumianą pomoc osobom w podeszłym wieku, a przede wszystkim zabezpieczeniu środków finansowych na utrzymanie osób starszych w domach pomocy społecznej, zapewnieniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

W naszej gminie liczba osób kierowanych do Domów Pomocy Społecznej utrzymuje się na podobnym poziomie w stosunku do lat ubiegłych, lecz zwiększeniu ulegają wydatki ze środków samorządowych przeznaczone na koszty utrzymania tych osób.

Analizując dane demograficzne należy zauważyć, że pokazują one negatywne zjawiska tj.:

⁴ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 r.

- notowany jest ujemny przyrost naturalny,
- maleje grupa osób w wieku produkcyjnym, co zagraża równowadze ekonomicznej i wypracowywaniu dochodu dla gminy oraz produktu krajowego brutto,
- maleje liczba zawieranych małżeństw, co może potęgować zjawisko niskiej dzietności,
- maleje liczebność populacji osób młodych w wieku przedprodukcyjnym, co zagraża zastępowalności pokoleń, a tym samym wpływa na poziom rozwoju ekonomicznego,
- zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, co oznacza konieczność przygotowania się na zaspokajanie potrzeb opiekuńczych i wspomagających tę grupę mieszkańców oraz zapewnienia dostępności różnego rodzaju usług niezbędnych mieszkańcom.

Starzenie się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny należy oceniać jako sytuację trudną. Problemy społeczne, jakie może powodować taki stan to przede wszystkim ubóstwo oraz trudności w samodzielności starszych mieszkańców gminy. Rozległy teren gminy i konieczność dojazdu do większości placówek powoduje konieczność zatrudniania z zewnątrz kadry w celu zaspokajania potrzeb mieszkańców niesamodzielnych, chorych, niepełnosprawnych i wchodzących w wiek senioralny, co przedkłada się na zwiększone koszty organizacji i dostarczania usług oraz wiele innych zagrożeń.

Gmina Bełżyce należy do gmin starzejących się demograficznie. Problem starzejącego się społeczeństwa zwraca uwagę na konieczność takiego organizowania systemu wsparcia oraz zabezpieczania, by niezbędne potrzeby dla tej kategorii mieszkańców mogły być zaspokojone. Problem ten z uwagi na rozległy obszar gminy będzie dość trudny do rozwiązania, między innymi ze względu na konieczność organizacji usług opiekuńczych i wspomagających seniorów (rozszerzenie dotychczasowego wsparcia), których liczebność będzie ulegała zwiększeniu. Taki stan rzeczy spowoduje zapotrzebowanie na różnorodne usługi, które w części przypadków trzeba będzie finansować lub dofinansowywać.

2.4 Analiza zasobów Gminy Bełżyce

Podstawową instytucją realizującą politykę społeczną w gminie Bełżyce jest Centrum Usług Społecznych. Jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej służy pomocą rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb w celu umożliwienia życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Do zadań CUS należy m.in.:

- wspieranie rodziny i polityki prorodzinnej,
- pomoc społeczna oraz wsparcie osób z niepełnosprawnościami,
- edukacja publiczna i przeciwdziałanie bezrobociu
- promocja i ochrona zdrowia oraz kultura

Dzięki tym zadaniom CUS ma na celu integrację i rozwój usług społecznych w gminie.

Ponadto gmina posiada centrum dziennego pobytu jakim jest Klub Seniora. Realizuje on bezpłatne zajęcia dla osób po 60 r.ż. adekwatne do potrzeb i oczekiwań osób starszych. Klub świadczy m.in. następujące usługi: zajęcia terapeutyczne, teatralne, zajęcia rozwijające indywidualne zainteresowania, porady zdrowotne w tym kulinarne, gimnastykę, rehabilitację oraz spotkania integracyjne. Klub działa pięć dni w tygodniu. Korzysta z niego około 70 osób.

Na terenie gminy działają instytucje realizujące na rzecz mieszkańców zadania z zakresu kultury, kultury fizycznej i sportu, tj.:

- Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Bełżycach. Oferta biblioteki skierowana do mieszkańców jest różnorodna. Biblioteka realizując usługę książki na telefon – dostarcza książki czytelnikom, którym stan zdrowia, wiek czy miejsce zamieszkania nie pozwalają dotrzeć osobiście do biblioteki. Placówka jest inicjatorem min.:
  - spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki – spotkania odbywają się raz w miesiącu w godzinach dogodnych dla klubowiczów, które w znacznej ilości są osobami w wieku senioralnym. Spotkania DKK są okazją do wyjścia z domu, spotkania się z przyjaciółmi, porozmawiania na temat literatury, podzielenia się swoimi wrażeniami,
  - cotygodniowe zajęcia treningu umysłu prowadzone w Klubie Aktywnego Seniora. Podczas zajęć proponowane są uczestnikom różnego rodzaju zadania, krzyżówki, rebusy, które pobudzają mózg do aktywności.
  - wyjazdów do kina „CISY” w Nałęczowie, „OPOLANKA” w Opolu Lubelskim. Dzięki zapewnieniu środka transportu i niskim kosztom biletu zawsze duża liczba osób często wykluczonych z powodu braku własnego środka lokomocji uczestniczy w takich wyjazdach.
  - angażowania seniorów w wydarzenia organizowane przez bibliotekę m.in. „Jesienny Bal Postaci z Bajek”, „Narodowe Czytanie” czy „Międzynarodowy Dzień Poezji”. Dzięki takim działaniom seniorzy czują się potrzebni, mają większą motywację do działania na rzecz lokalnej społeczności.

Biblioteka służy również jako tzw. punkt informacyjny. Pracownicy pomagają znaleźć informacje na temat godzin urzędowania innych placówek np. przychodni, urzędu pracy czy urzędu miejskiego w obsłudze komputera i drukarki osobom przychodzącym do biblioteki (drukowanie biletów lotniczych, druku do wysłania paczki itp.), w wyborze odpowiedniej literatury, zwłaszcza osobom starszym, chorym i niezdecydowanym.

W bibliotece realizowane są warsztaty literacko-plastyczne skierowane do dzieci w wieku 3-6 lat oraz ich rodziców. Warsztaty łączą w sobie elementy biblioterapii oraz sztuk plastycznych. Wspierają rozwój dzieci, więzi rodzinne (dziecko-rodzic) i poruszają tematy emocji, relacji, społeczności. Przybliżają wartość książki w życiu człowieka. Dla osób z niepełnosprawnością w bibliotece realizowane są warsztaty biblioterapeutyczne, docelowo korzystają z nich podopieczni Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Bełżycach. Comiesięczne spotkania skupiają się wokół wybranego przez bibliotekarza tematu – relacji, świąt, wydarzeń okolicznościowych itp. Uczestnicy zajęć zaznajamiani są z książką lub jej fragmentem, wykonują ćwiczenia i prace plastyczne.

- Miejski Dom Kultury w Bełżycach oferuje szeroki wachlarz usług skierowanych dla wszystkich mieszkańców poprzez organizację cyklicznych imprez kulturalnych. W ofercie zajęć regularnych skierowane do seniorów, przeprowadzanych w siedzibie Miejskiego Domu Kultury, są zajęcia z malarstwa olejnego i akwareli. Działania adresowane do seniorów, wpisane są również w wydarzenia cykliczne, takie jak: Festiwal Wsi Polskiej Na Styku Trzech Ziem czy Dożynki Gminne. W tym czasie wielu seniorów, jako członkowie Kół Gospodyń Wiejskich, włącza się w organizację wydarzeń. Do działań cyklicznych, należą także Przegląd Pieśni Maryjnych i Koncert Kolęd, gdzie uczestnicy poszczególnego wydarzenia, chętnie włączają się do wspólnego śpiewania.

- Centrum Kultury Fizycznej i Sportu wraz z kompleksem basenowym i halą sportową posiada szeroką ofertę zajęć sportowych, proponując zajęcia dla szerokiej gamy odbiorców począwszy od dzieci, młodzieży, osoby dorosłe i seniorów.
- W gminie funkcjonuje sześć szkół podstawowych, pięć prowadzonych przez gminę (Szkoła Podstawowa nr 1 i nr 2 w Beżycach, w Matczynie, Krzu, Babinie i jedna szkoła prowadzona przez stowarzyszenie we Wronowie).

Nazwa szkoły / placówki	Liczba uczniów ogółem w całej szkole	Liczba uczniów - wychowanie przedszkolne
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Beżycach	713	83
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Królowej Jadwigi w Beżycach	290	94
Szkoła Podstawowa w Babinie	87	33
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzu	77	19
Szkoła Podstawowa im. Bohaterów operacji Most I w Matczynie	61	20
Szkoła Podstawowa we Wronowie	85	25

Na terenie gminy funkcjonują trzy przedszkola, jedno publiczne w którym obecnie jest 158 dzieci oraz dwa prowadzone przez podmioty prywatne:” U Pana Kleksa” dla 23 dzieci i „Plastuś” dla 31 dzieci. Gmina Beżyce prowadzi żłobek dla 70 dzieci.

W roku szkolnym 2025/2026 do Szkoły Podstawowej nr 2 w Beżycach uczęszcza 96 uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W ramach pomocy psychologiczno–pedagogicznej realizowane są następujące zajęcia: logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno–społeczne, korekcyjno– kompensacyjne, Integracji Sensorycznej, dydaktyczno – wyrównawcze, związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu. Należy podkreślić, że na realizację ww. zajęć zapotrzebowanie jest stałe, zaś obecnie część z nich realizowanych jest czasowo w ramach projektu Szkoła Młodych Liderów. Szkoły Podstawowe zapewniają uczniom zajęcia specjalistyczne, które są zalecane w orzeczeniach lub opiniach. Zarówno uczniowie, jak i rodzice mają dostęp do psychologa, pedagoga specjalnego. Uczniowie mają dostosowania na zajęciach wg ich potrzeb.

Na terenie gminy Beżyce funkcjonują instytucje i placówki, których organem prowadzącym jest powiat Lubelski:

- Zespół Szkół Specjalnych przy Domu Pomocy Społecznej w Matczynie. Szkoła posiada: oddział przedszkolny, zespoły edukacyjno-terapeutyczne, zespoły rewalidacyjno-wychowawcze na poziomie szkoły podstawowej i klasy przysposabiające do pracy. Szkoła oferuje: wczesne wspomaganie rozwoju małego dziecka oraz wspieranie jego rodziny, różnorodne zajęcia pozalekcyjne, w tym opiekuńczo-wychowawcze, w ramach zajęć świetlicowych, zajęcia logopedyczne i komputerowe. Szkoła posiada specjalistyczną kadrę - neurologopeda, logopedów, psychologa, oligofrenopedagów, surdopedagoga, nauczycieli posiadający przygotowanie do pracy z osobami ze spektrum autyzmu, terapeuci integracji sensorycznej. W szkole prowadzone są zajęcia WWR. Przy szkole działa

stowarzyszenie Integracji Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną „Oligus”, wspierające jej działalność dydaktyczną.

- Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Bełżycach. Placówka przeznaczona jest dla 45 osób, w tym z terenu gminy z placówki korzysta 23 osoby (w tym z miasta Bełżyce 10 osób). Placówka podejmuje działania zmierzające do rozwijania i podtrzymywania w uczestnikach umiejętności samodzielnego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim. Prowadzone są zajęcia: terapii zajęciowej, treningi samodzielności, usługi: poradnictwa psychologicznego, terapii ruchowej, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, transport i wyżywienie.
- Dom Pomocy Społecznej w Matczynie jest jednostką organizacyjną Powiatu Lubelskiego, o zasięgu ponadlokalnym. Przeznaczony jest dla 190 mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Dom funkcjonuje w sposób zapewniający właściwy zakres usług, zgodny ze standardami określonymi dla tego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby mieszkańca. Dom posiada doskonale wyposażony dział rehabilitacji. W celu zapewnienia jak najwyższej jakości usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych Dom zatrudnia kilkanaście pielęgniarek sprawujących całodobową opiekę nad mieszkańcami. Dodatkowo, mieszkańcy, którzy w ocenie wg skali Barthel uzyskali od 0 do 40 punktów, mogą zostać zakwalifikowani do pielęgniarskiej opieki długoterminowej. Placówka zapewnia również pomoc przy korzystaniu z usług lekarzy. Placówka zapewnia transport i opiekę personelu podczas wyjazdów na badania specjalistyczne i leczenie szpitalne. Wszyscy podopieczni, którzy mają orzeczenie kwalifikujące do nauczania, realizują obowiązek szkolny. Dom w zakresie potrzeb edukacyjnych, zapewnia Mieszkańcom dostęp do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia, w ramach kształcenia specjalnego. Mieszkańcy uczęszczają do Zespołu Szkół Specjalnych w Matczynie oraz do Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych dobieranych indywidualnie, dostosowanych do potrzeb oraz możliwości psychofizycznych Mieszkańców w celu zapewnienia im warunków do optymalnego rozwoju. W Domu funkcjonuje Dienne Centrum Aktywizacji, w ramach którego prowadzona jest wieloaspektowa terapia zajęciowa. Mieszkańcy mogą korzystać z zajęć plastycznych, hafciarskich, literacko-teatralnych, kulinarnych, kosmetyczno-higienicznych, komputerowych a także świetlicowych według indywidualnych predyspozycji oraz preferencji.
- Powiatowy Urząd Pracy filia Bełżyce dysponuje narzędziami i programami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami w aktywizacji zawodowej w znalezieniu, podjęciu lub utrzymaniu pracy. Obecnie zarejestrowanych w Urzędzie Pracy z orzeczeniem o niepełnosprawności w Bełżycach jest 26 osób. Najważniejsze formy pomocy, które Urząd może zaoferować to: indywidualne doradztwo zawodowe (pomoc doradcy zawodowego w określeniu predyspozycji, umiejętności i zainteresowań, wspólne opracowanie indywidualnego planu działania, pośrednictwo pracy, prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia i kursy zawodowe, staże zawodowe. Urząd również oferuje dotacje i wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej przez osobę z niepełnosprawnością czy refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy, który zatrudni osobę z

niepełnosprawnością. Urząd prowadzi dodatkowe programy aktywizacji, oraz współpracuje z fundacjami zajmującymi się wsparciem w zatrudnieniu osób z niepełnosprawnościami (np. fundacja Heros).

Uzupełnienie wsparcia instytucjonalnego w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy, w tym potrzeb z dziedziny usług społecznych, stanowi działalność lokalnych organizacji pozarządowych oraz kościołów. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy podejmują działania w ramach działalności statutowej. Dla przykładu Klub Sportowy CKFIS Bełżyce prowadzi regularne zajęcia sportowo-rekreacyjne i turnieje dla młodzieży i dorosłych z piłki siatkowej i piłki siatkowej plażowej. Zajęcia odbywają się cały rok. W zajęciach mogą uczestniczyć wszyscy chętni z terenu miasta i gminy w ww. kategoriach wiekowych. Ponadto osoby dorosłe zrzeszone w sekcji brydża sportowego uczestniczą w regularnych treningach i zawodach sportowych.

Sprawnie w gminie działają Koła Gospodyń Wiejskich. Na 24 sołectwa zarejestrowanych jest 15 Kół Gospodyń Wiejskich w gminie Bełżyce. Angażują się one w bieżącą działalność promującą daną miejscowość. Dla przykładu koło gospodyń wiejskich "Chmielnickie Perełki" składa się z 33 członków. KGW są inicjatorami różnych akcji społecznych, organizują wydarzenie historyczno-kulturalne dla mieszkańców, imprezy integracyjne, warsztaty, spotkania, zabawy dla dzieci, kiermasze wyjazdowe (gastronomia, ozdoby świąteczne) itp.

3. WNIOSKI Z DIAGNOZY POTRZEB

W ramach zadań z zakresu pomocy społecznej w 2024 r., mieszkańcy gminy mogli skorzystać ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, w tym szeroko rozumianej pracy socjalnej. Pomoc i wsparcie w gminie Bełżyce z pomocy społecznej w 2024 roku uzyskało 319 rodzin (577 osób w rodzinach), co stanowiło 4,6% wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2023 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 60 osób. Natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 46 osób.

W gminie Bełżyce najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w 2024 roku było kolejno: ubóstwo, długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

3.1 Rodziny i dzieci

3.1.1 Aktualny stan realizacji usług dla rodzin z dziećmi

1. Usługi świadczone w miejscu zamieszkania

- **Pomoc w formie asystenta rodziny**

W 2024 roku w ramach działań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej Centrum Usług Społecznych w Bełżycach zapewniało wsparcie asystenta rodziny 15 rodzinom (36 dzieci). Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi

asystenta rodziny wynosiły 70 072 zł, z tego: finansowane z budżetu gminy 45 562 zł oraz 24 510 zł inne źródła.

Sposób realizacji: Zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę.

2. Inne formy usług

• POMOC W FORMIE FINANSOWANIA POSIŁKU

Pomoc świadczona w ramach Programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” w formie zakupu obiadów dla 80 dzieci. Poniesiono koszty w wysokości 81 737 zł z czego 80 % stanowiły środki krajowe z budżetu samorządu województwa natomiast 20 % środki z budżetu gminy.

Sposób realizacji: Opłacanie posiłków w placówkach oświatowych na podstawie wydanej decyzji administracyjnej.

3 dzieci miało przyznany posiłek w szkole w formie nie wymagającej przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Poniesiono koszty w wysokości 1 577 zł.

• Pomoc żywnościowa 2021-2027 (FEPŻ)

Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ) to kontynuacja programu PO PŻ, który oferuje pomoc żywnościową w formie paczek lub posiłków dla osób najbardziej potrzebujących. Program jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+).

Celem programu jest:

- Zapewnienie osobom najbardziej potrzebującym pomocy żywnościowej.
- Umożliwienie uczestnictwa w działaniach towarzyszących na rzecz włączenia społecznego.
- Przeciwdziałanie deprivacji materialnej poprzez udzielanie pomocy żywnościowej.

Beneficjentami programu są:

- Osoby i rodziny w trudnej sytuacji życiowej.
- Osoby samotnie gospodarujące i osoby w rodzinie, których dochód nie przekracza określonych kryteriów dochodowych.

Działania w ramach programu to:

- Dystrybucja paczek żywnościowych lub posiłków.
- Działania towarzyszące, takie jak warsztaty edukacyjne, dietetyczne, na temat niemarnowania żywności.

Pomoc mogą otrzymywać osoby/rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i uzyskujące dochód nieprzekraczający do 11 lutego 2024 r:

- 1 823,60 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej, czyli dochód nieprzekraczający 235% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej (tj. 776 zł).

- 1 410,00 zł w przypadku osoby w rodzinie, czyli dochód nieprzekraczający 235% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej (tj. 600 zł), natomiast od 12 lutego 2024 r.:

- 2 056,40 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej, czyli dochód nieprzekraczający 265% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej (tj. 776 zł).

- 1 590,00 zł w przypadku osoby w rodzinie, czyli dochód nieprzekraczający 265% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej (tj. 600 zł).

Z pomocy w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ) w 2024 r. **skorzystało 213 osoby z terenu Gminy Bełżyce.**

Tabela. Realizacja pomocy z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa w latach 2022-2024

Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ)	
ROK	Liczba osób
2022	330
2023	258
2024	213

Źródło: Opracowanie własne CUS w Bełżycach

• KARTA DUŻEJ RODZINY

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Posiadanie karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.

W 2024 roku wpłynęło 47 wniosków, wydano 47 kart.

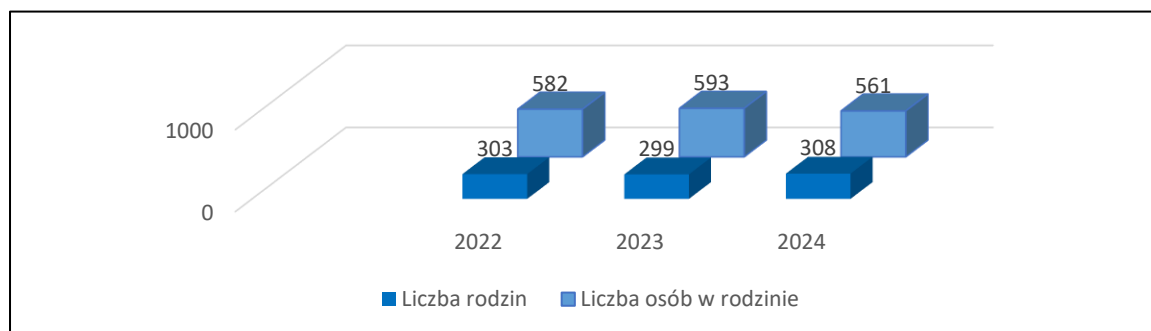
Sposób realizacji: Samodzielnie przez Centrum Usług Społecznych w Bełżycach

• Praca socjalna

Praca socjalna jest świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód i nie wymaga wydania decyzji przez organ pomocy społecznej. Praca socjalna to zespół metodycznych czynności podejmowanych w określonym celu, świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, jak również w celu zapobiegania pogarszaniu się ich sytuacji. Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywoływanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych.

W 2024 roku udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej ogółem 308 rodzinom (561 osób w tych rodzinach), w tym z wyłącznej pracy socjalnej skorzystało 105 rodzin (liczba osób w rodzinach: 188).

Wykres. Rodziny objęte pracą socjalną w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne CUS w Bełżycach

3. Usługi społeczne

W ramach trwałości projektu „Nowa jakość usług społecznych w gminie Bełżyce” Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, realizowany w ramach Osi priorytetowej: II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie: 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym świadczone są usługi społeczne dla mieszkańców gminy Bełżyce w zakresie wspierania rodziny i polityki prorodzinnej w następujących formach:

- **Terapia Rodzinna**

W 2024 r. z tej formy usługi skorzystało 10 osób. Liczba godzin przeznaczona na ten cel wyniosła 45.

- **Terapia krótkoterminowa**

W 2024 r. z tej formy usługi skorzystało 21 osób. Liczba godzin przeznaczona na ten cel wyniosła 59.

- **Indywidualne poradnictwo psychologiczne dla osób dorosłych.**

W 2024 r. z tej formy usługi skorzystało 12 osób. Liczba godzin przeznaczona na ten cel wyniosła 45.

- **Indywidualne poradnictwo psychologiczne dla dzieci.**

W 2024 r. z tej formy usługi skorzystało 21 osób. Liczba godzin przeznaczona na ten cel wyniosła 54

- **Indywidualne poradnictwo logopedyczne.**

W 2024 r. z tej formy usługi skorzystało 19 osób. Liczba godzin przeznaczona na ten cel wyniosła 114

3.1.2 Potrzeby i wyzwania

Z analizy osób korzystających z pomocy społecznej obserwujemy utrzymujący się wzrost rodzin o złożonych problemach rodzinnych, wychowawczych z dziećmi oraz innych z pogranicza bezradności w życiu społecznym, co wskazuje na zasadność świadczenia pracy socjalnej w połączeniu z asystentem rodziny.

Należy kontynuować formę pomocy w postaci asystenta rodziny w celu zapobiegania odbierania dzieci z rodzin do pieczy zastępczej. Praca asystenta ogranicza proces niewydolności i tym samym umieszczania dziecka w placówkach opiekuńczych, co zmniejsza koszty utrzymania tych dzieci w różnych formach zastępczych.

W odpowiedzi na potrzeby społeczności lokalnej w Centrum Usług Społecznych rozwinęły się specjalistyczne usługi poradnicze skierowane do rodzin i dzieci, obejmujące poradnictwo psychologiczne, terapeutyczne, rodzinne, logopedyczne. Widać duże zainteresowanie mieszkańców Gminy Bełżyce korzystaniem z poradnictwa jako bezpłatnej formy wsparcia, co obliguje nas do kontynuowania tych form pomocy dla rodzin i ich dzieci.

W ramach Działania 8.5 Usługi społeczne Priorytetu VIII Zwiększanie spójności społecznej Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Gmina Bełżyce będzie realizowała współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus Projekt pt. „**Model Usług Społecznych w Gminie Bełżyce**”, w którym działał będzie:

- Rodzinny Klub Wsparcia

Powyższe zadanie obejmuje:

- 1) Indywidualne poradnictwo psychologiczne dla rodzin
- 2) Terapia dla rodzin
- 3) Warsztaty z zakresu zdrowego stylu życia „Wiesz co jesz, długo żyjesz”
- 4) Warsztaty z zakresu zdrowego stylu życia „Sprawne ciało, sprawny umysł”
- 5) Warsztaty z zakresu zdrowego stylu życia „Sposoby radzenia sobie z trudnymi emocjami”

W ramach działania 8.8 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej Typ 7 Działania ukierunkowane na łagodzenie skutków społecznych ubóstwa, w tym działania integracyjne, aktywizacyjne, wspierające skierowane do rodzin i dzieci, Gmina Bełżyce będzie realizowała projekt po nazwą „Cyfrowa rodzina – edukacja, wsparcie i rozwój kompetencji rodzin zagrożonych wykluczeniem. Projekt wspiera integrację środowisk lokalnych, przeciwdziała wykluczeniu cyfrowemu i społecznemu oraz wzmacnia więzi rodzinne. Aktywizuje rodziców do większego zaangażowania w edukację dzieci, podnosi ich kompetencję wychowawczą i cyfrową, a dzieciom zapewnia równe szanse w dostępie do wiedzy i nowoczesnych narzędzi edukacyjnych.

Projekt jest zgodny z zasadą deinstytucjonalizacji poprzez oferowanie wsparcia w miejscu zamieszkania rodzin, z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych i szkoleń online. Uwzględnia potrzeby rodzin zagrożonych wykluczeniem, jest adresowany do rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryterium dochodowe, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Wsparcie systemowe powinno zapewniać rodzinom łatwy dostęp do pakietu odpowiednich usług dostosowanych do ich indywidualnej sytuacji i potrzeb. Istotne jest zapewnienie rodzinom przestrzeni do zajęć pozwalających na ich rozwój, integrację, animację czasu wolnego poprzez realizację działań sportowych, zapewnienia możliwości rozwijania zainteresowań czy prowadzenia działań profilaktycznych wśród rodzin, dzieci i młodzieży poprzez organizację miejsc spotkań/klubów/świetlic dla rodzin, w tym dzieci i młodzieży. Podczas rozmów z przedstawicielami organizacji pozarządowych ustalono, iż niezbędne jest rozwinięcie działalności klubów lub miejsc, które są w stanie wesprzeć rodzinę w wypełnianiu jej funkcji oraz zwiększyć jej potencjał. Ważne jest również podejmowanie działań

międzypokoleniowych dla dzieci i Seniorów. Jeżeli system wsparcia rodzin ma być skuteczny, należy podejmować działania profilaktyczne. Jedną z potrzeb jest uruchomienie dziennych ośrodków pobytu dla absolwentów szkoły, czy osób starszych. Wskazywano również na potrzebę utworzenia oraz zapewnienie specjalistycznej opieki dzieciom z niepełnosprawnością w sytuacjach takich jak min.: pobyt rodzica w szpitalu. Ponadto wskazane byłoby wdrożenie działań profilaktycznych, które pozwolą dzieciom pozostać we właściwie funkcjonujących rodzinach. Chodzi tu przede wszystkim o wszelkiego rodzaju działania pozwalające przezwyciężyć trudne sytuacje (wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, psychiatra- głównie psychiatra dziecięcy i neurolog), tak by nie było konieczności umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

3.2 Osoby starsze i chore

3.2.1 Aktualny stan realizacji usług dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (starszych i chorych)

- **Pobyt w domu pomocy społecznej**

Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, osobie niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody Sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej. W oparciu o obowiązujące przepisy opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70 % swojego dochodu. Jeżeli więc nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (małżonek, zstępni i wstępni). W przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300 % kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina.

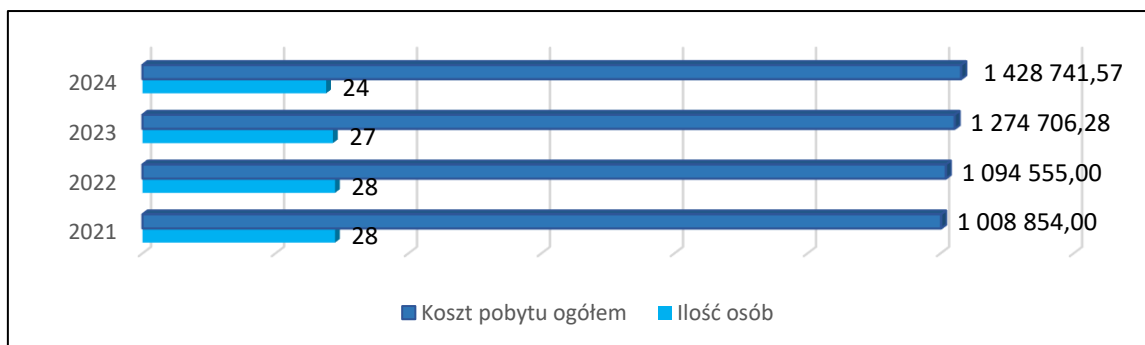
W 2024 r. w domach pomocy społecznej przebywało 24 osoby. Koszt pobytu osób umieszczonych w domach pomocy społecznej wyniósł 1 428 741,57 zł.

Tabela. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w 2024 r.

Lp.	Dom Pomocy Społecznej	Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca
1	Dom Pomocy Społecznej w Matczynie	7 135,00 zł
2	Dom Pomocy Społecznej w Popkowicach	5 800,00zł
3	Dom Pomocy Społecznej w Kocku	6 400,00 zł
4	Dom Pomocy Społecznej w Świdniku	6 400,00 zł
5	Dom Pomocy Społecznej w Krzesimowie	5 800,00 zł
6	Dom Pomocy Społecznej w Bończy	6 250,46 zł
7	Dom Pomocy Społecznej w Lubkowie	6 460,28zł
8	Dom Pomocy Społecznej w Kielczewicach	6 131,00 zł

Źródło: Opracowanie własne CUS w Bełżycach

Wykres. Wydatki poniesione na Domy Pomocy Społecznej w latach 2021-2024

Źródło: Opracowanie własne CUS w Bełżycach

W 2024 r. kwoty odzyskane od osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej wyniosły łącznie 63 272,11 zł.

Z roku na rok wydatki gminy na ten cel wzrastają. Wzrost wydatków w tym rozdziale wynika głównie ze wzrostu kosztów utrzymania w DPS za osoby nieposiadające dostatecznych dochodów, z których ponosiłyby pełną odpłatność.

Jako gmina nie mamy wpływu na koszt utrzymania w DPS, ponieważ to starostowie danego powiatu, co roku ustalają miesięczny koszt utrzymania w DPS, a gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W gminie Bełżyce obserwuje się wzrost liczby osób starszych, samotnych, o niskich dochodach, które nie mogą liczyć na pomoc najbliższej rodziny lub w ogóle jej nie mają. W związku z tym zapotrzebowanie na tego typu świadczenia z roku na rok wzrasta z uwagi na starzenie się społeczeństwa i migrację ludzi młodych.

Sposób realizacji: Umieszczenie osób w placówkach całodobowych na podstawie decyzji administracyjnych.

3.2.2 Potrzeby i wyzwania

Starzejące się społeczeństwo, zmiana modelu rodziny (coraz mniej domów wielopokoleniowych), emigracje powodują, że osoby starsze i zmagające się z chorobą z uwagi na samotność często zdane są na życzliwość innych osób w zakresie realizacji podstawowych potrzeb. Często nie są również w stanie samodzielnie przygotowywać sobie ciepłych posiłków, sprzątać, dbać o posesję, dojechać do lekarza.

W związku z powyższym wskazane jest zapewnienie odpowiedniej opieki zwiększającej się liczbie osób długotrwale chorych, starszych, samotnych w miejscu ich zamieszkania oraz zabezpieczenie środków finansowych na utrzymanie osób w domach pomocy społecznej.

Potrzeby mieszkańców obligują władze gminy do wprowadzania nowych form wsparcia skierowanych do osób starszych i chorych.

W 2025 r. Centrum Usług Społecznych w Bełżycach przystąpiło do realizacji modułu I Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2025 rok. Wsparciem objęte zostały 3 osoby z terenu gminy Bełżyce.

Podczas tworzenia Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji miały miejsce spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych i instytucji działających na rzecz mieszkańców Gminy Bełżyce. Głównym celem spotkań było ustalenie obecnego zakresu realizowania usług społecznych, a także zakresu niezaspokojonych potrzeb poszczególnych grup społecznych. Osoby obecne na spotkaniach dostrzegły potrzebę poszerzenia działań związanych ze wsparciem osób w wieku senioralnym. Do głównych problemów osób starszych zaliczono samotność i izolację społeczną, pogarszający się stan zdrowia powodujący zanik samodzielności i konieczność opieki osoby drugiej oraz problemy z dojazdem do np. placówek służby zdrowia. W ramach działań na rzecz powyższej grupy bardzo istotne jest poszerzenie oferty wsparcia dziennego, a także utworzenie nowej strefy wsparcia dziennego, organizowanie zajęć integracyjnych, rozwijających zainteresowania oraz rozwijanie i tworzenie form spędzania czasu wolnego. Niezmiernie ważne jest wspieranie seniorów mających problem w samodzielnym zaspokajaniu potrzeb poprzez usługi realizowane w miejscu zamieszkania (np. usługi opiekuńcze, sąsiedzkie, rehabilitacyjne czy dostarczanie gorących posiłków).

3.3 Osoby z niepełnosprawnością

3.3.1 Aktualny stan realizacji usług dla osób z niepełnosprawnościami

- Program „**Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością**”

W roku 2024 Gmina Bełżyce/ Centrum Usług Społecznych w Bełżycach realizowało zadanie w ramach resortowego **Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024**. Zadanie jest współfinansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Głównym celem Programu było wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Program usługi asystenta osoby niepełnosprawnej skierowany był do osób posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne oraz dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, z którego wynika: konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, a także konieczność stałego współdziałania opiekuna w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji. Usługi asystenta osobistego mogły być realizowane 24 godziny na dobę, przez 7 dni w tygodniu i polegały w szczególności na pomocy w wykonywaniu czynności dnia codziennego, wyjściu, powrocie

lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez niego miejsca czy podejmowaniu aktywności w różnych sferach życia.

Limit godzin usług asystencji osobistej finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego przypadających na 1 uczestnika w roku 2024 wynosił nie więcej niż:

- 840 godzin rocznie dla osób z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną;
- 720 godzin rocznie dla osób z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 480 godzin rocznie dla osób z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną;
- 360 godzin rocznie dla:
  - osób z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
  - dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Gmina przyznając usługi asystencji osobistej, w pierwszej kolejności uwzględniała potrzeby:

- 1) osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) osób posiadających orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 3) osób z niepełnosprawnościami samotnie gospodarujących, które nie mają możliwości korzystania ze wsparcia bliskich.

Usługi asystencji osobistej polegały na wspieraniu przez asystenta osoby z niepełnosprawnością w różnych sferach życia, w tym:

- 1) wsparcia uczestnika w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymaniu higieny osobistej;
- 2) wsparcia uczestnika w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie;
- 3) wsparcia uczestnika w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania;
- 4) wsparcia uczestnika w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem.

Uczestnikami Programu w roku 2024 było łącznie 12 osób, w tym: 2 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną w wymiarze godzin 840, 5 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności w wymiarze godzin 720, 1 osoba z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną w wymiarze godzin 480, 2 osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w wymiarze 360 godzin oraz 1 dziecko do 16 r.ż. z orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniami w pkt 7 i 8 w orzeczeniu, w wymiarze 360 godzin.

W ramach realizacji usług wykorzystano 7090 godzin na łączną kwotę 355 300,00 zł.

- **Program „opieka wytchnieniowa”**

Program Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024. Zadanie współfinansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego. Wartość zadania: 180 000,00 zł.

Celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi do ukończenia 16. roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub
- 2) osobami niepełnosprawnymi posiadającymi:

a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo

b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem wymienionym w lit. a, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

– poprzez umożliwienie uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie. Dzięki temu wsparciu, osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki nad osobą z niepełnosprawnością dysponować będą czasem, który mogą przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw życiowych. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy członkowie rodzin lub opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Z programu skorzystało 15 osób.

1. **Usługi społeczne**

- **Usługi asystencko-wspierające świadczone w miejscu zamieszkania**

W ramach trwałości projektu „Nowa jakość usług społecznych w gminie Bełżyce” Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, realizowany w ramach Osi priorytetowej: II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie: 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym świadczone są usługi asystencko-wspierające w miejscu zamieszkania dla mieszkańców gminy Bełżyce.

Usługi te skierowane są do osób narażonych na umieszczenie w instytucjach całodobowych, potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Zakres usług: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych (opieka higieniczna, pielęgnacja zlecona przez lekarza tj. czynności pielęgnacyjne wynikające z zaświadczenia lekarskiego lub dokumentacji medycznej, uzupełniająca w stosunku do pielęgniarstwa opieki środowiskowej), zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W 2024 r. z tej formy usługi skorzystało 18 osób. Liczba godzin przeznaczona na ten cel wyniosła 5272,5.

Usługi asystencko-wspierające świadczone w miejscu zamieszkania skierowane do osób z niepełnosprawnością, realizowane były przez 3 pracowników na stanowisku młodszy opiekun, zatrudnionych na umowę o pracę.

Korzystanie z usług społecznych w ramach trwałości projektu jest nieodpłatne.

3.3.2 Potrzeby i wyzwania

Osoby z niepełnosprawnościami to grupa liczna, bardzo różnorodna (różne niepełnosprawności, różny wiek osób) z bardzo zróżnicowanymi potrzebami. Przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych wskazali główne obszary potrzeb w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów:

- integracja społeczna i spędzanie czasu wolnego – poszerzenie wsparcia poprzez rozwój asystentury dla osób z niepełnosprawnością oraz zwiększenie oferty zajęć;
- edukacja i zatrudnienie – przystosowanie osób z niepełnosprawnością do aktywności na lokalnym rynku pracy;
- obszar mieszkalnictwa – niezbędny jest rozwój mieszkań treningowych i wspomaganym;
- wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnością poprzez zwiększenie usług w postaci opieki wytchnieniowej.

Usługi powinny być pomyślane tak, aby osoby, które potrzebują wsparcia do samodzielnego życia, otrzymywały je, a te, które wymagają opieki innych – mogły jak najdłużej liczyć na pomoc w miejscu swojego zamieszkania. Osoby z niepełnosprawnością często potrzebują wsparcia w codziennych czynnościach, dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej, w tym rehabilitacji oraz dostosowanej oferty spędzania czasu wolnego.

W oparciu o zidentyfikowane potrzeby mieszkańców, CUS będzie kontynuować rozwijanie usług społecznych, dbając o ich dostępność, elastyczność i dostosowanie do zmieniających się realiów życia społecznego. Kluczowe pozostaje zapewnienie wsparcia osobom w trudnej sytuacji życiowej w tym wspieranie osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Dostęp do usług społecznych traktowany jest jako jeden z istotnych elementów współczesnej polityki społecznej. Aby skutecznie realizować proces deinstytucjonalizacji oraz podejmować działania zmierzające do zapewnienia szerokiego dostępu do usług środowiskowych, koniecznym jest utrzymanie skoordynowanych usług oraz zaplanowanie współpracy z sektorem organizacji pozarządowych.

W ramach Działania 8.5 Usługi społeczne Priorytetu VIII Zwiększanie spójności społecznej Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, gmina Bełżyce będzie realizowała

projekt pt. „**Model Usług Społecznych w Gminie Bełżyce**” i współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Do działań objętych projektem należy:

- **Świadczenie usług opiekuńczych i asystenckich**
- **Utworzenie i rozwój wypożyczalni sprzętu wspomagającego i pielęgnacyjnego**

W ramach powyższego zadania na parterze budynku, w którym mieści się CUS, zostanie zaadoptowana i utworzona wypożyczalnia sprzętu wspomagającego (zwiększającego samodzielność osób z niepełnosprawnościami, osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w społeczności lokalnej) i sprzętu pielęgnacyjnego (niezbędnego do opieki nad tymi osobami) dla potrzebujących mieszkańców Gminy Bełżyce. Jest to działanie o charakterze uzupełniającym do usług opiekuńczych i asystenckich.

3.4 Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

3.4.1 Aktualny stan realizacji usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Usługi społeczne

- **Indywidualna terapia dla osób uzależnionych**

Z tej formy usługi skorzystało w 2024 r. 25 osób. Liczba godzin przeznaczona na ten cel wyniosła 162.

- **Indywidualne poradnictwo psychiatryczne**

Z tej formy usługi skorzystało w 2024 r. 17 osób. Liczba godzin przeznaczona na ten cel wyniosła 30.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bełżycach prowadzi sprawy o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego wyłącznie wobec osób mieszkających na terenie Gminy Bełżyce.

Komisja osobie z problemem alkoholowym, proponuje podjęcie dobrowolnego leczenia odwykowego, jeżeli oferta zostaje przyjęta, postępowanie może zostać zawieszona na ustalony okres. W razie niepodjęcia leczenia lub jego przerwania, wnioskodawca powinien jak najszybciej powiadomić Komisję.

Jeżeli zgłoszona osoba utrzymuje, że nie ma problemu alkoholowego i nie wyraża chęci podjęcia leczenia odwykowego, zostaje skierowana na badania do biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

- Liczba posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2024 r. wyniosła 8.
- Liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi w 2024 r. GKRPA przeprowadziła rozmowy – 5.

3.4.2 Potrzeby i wyzwania

Wsparcie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego powinno obejmować rozwój i zintegrowanie usług na poziomie środowisk lokalnych, by ograniczyć konieczność stosowania opieki instytucjonalnej. W związku z tym, iż problem zdrowia psychicznego wśród ludzi bardzo się pogłębia, celem jest przywracanie osobom z zaburzeniami psychicznymi umiejętności radzenia sobie w sytuacjach życiowych. Bardzo ważne jest również stwarzanie możliwości do prowadzenia działań aktywizujących dla osób i rodzin w kryzysie psychicznym oraz rozwój sieci wsparcia społecznego we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Oprócz wsparcia rodziny i bliskich, osoba w kryzysie psychicznym powinna otrzymać profesjonalną pomoc psychologa, psychiatry lub psychoterapeuty. Należy przeciwdziałać

stygmatyzacji i wykluczeniu osób w kryzysie psychicznym, a także zapewnić im warunki do społecznej integracji. Należy również mieć na uwadze, że wśród osób w kryzysie psychicznym są również takie osoby, które nie mogą liczyć na pomoc bliskich i nie są w stanie korzystać z pomocy poza miejscem zamieszkania. W związku z tym należy zapewnić takim osobom specjalistyczne usługi opiekuńcze, które polegają na intensywnym wsparciu środowiskowym w ich miejscu zamieszkania.

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego wymagają pomocy blisko miejsca zamieszkania, w formach elastycznych i dostosowanych, co ogranicza konieczność korzystania z opieki instytucjonalnej (np. DPS, szpital psychiatryczny).

Deinstytucjonalizacja w obszarze zdrowia psychicznego wymaga wzmocnienia lokalnych, zintegrowanych usług środowiskowych. Warunkiem sukcesu jest rozwój kadry, poprawa dostępności, współpraca sektorowa i równoległe działania anty-stygmatyzacyjne.

3.5 Osoby w kryzysie bezdomności

3.5.1 Aktualny stan realizacji usług dla osób w kryzysie bezdomności

- **Pobyt w schronisku dla osób bezdomnych**

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona oraz zgodnie z art. 48a. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Na podstawie zawartego Porozumienia z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Świdniku w 2024 r. zapewniono schronienie 1 dorosłemu mężczyźnie. Poza możliwością czasowego zamieszkania w ramach ww. pomocy mieszkańcy schroniska mają zapewnione m.in.: całodzienną wyżywienie, możliwość korzystania z kąpielni, prania i zmiany odzieży, poradnictwa prawnego, poradnictwa socjalnego, opiekę lekarską oraz pomocy psychoterapeutycznej.

Poniesione koszty w wysokości 5 560,00 zł pochodziły z budżetu gminy.

Sposób realizacji: Opłacanie schronienia osobom bezdomnym na podstawie wydania decyzji administracyjnej.

Tabela. Schronienie w latach 2022-2024

SCHRONIENIE		
ROK	Kwota	liczba osób
2022	7 058,00	2
2023	7 840,00	2

2024	5 560,00	1
-------------	-----------------	----------

Źródło: Opracowanie własne CUS w Bełżycach

3.5.2 Potrzeby i wyzwania

Dane jakie są w posiadaniu CUS wskazują, że problem bezdomności w gminie nie jest problemem dominującym. Osoby bezdomne korzystające ze wsparcia CUS to nie tylko osoby, którym udzielono pomocy w formie schronienia w Schronisku, są to też osoby korzystające ze świadczeń pomocy zamieszkujące pustostany, czy też pomieszczenia, których stan techniczny uniemożliwia ich użytkowanie w celach mieszkalnych. Problem bezdomności jest trudny do rozwiązania, jest on efektem wielu czynników mających wpływ na życie człowieka tj. utrata pracy, zadłużenia w opłatach, czy zdarzenia losowe. Potrzebne jest zatem:

- Zabezpieczanie środków finansowych na zapewnienie schronienia
- Zasadne jest udzielanie pomocy i wsparcia osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, która może prowadzić do bezdomności, tj. osobom ubogim, zadłużonym, opuszczającym pieczę zastępczą, opuszczającym zakłady karne, doświadczającym przemocy, osobom uzależnionym od alkoholu lub środków odurzających.
- Bariera jest trudność aktywizacji świadczeniobiorców, którzy nie zawsze przejawiają chęć do podjęcia działań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej.
- Zwiększenie zasobów mieszkaniowych (gmina, organizacje pozarządowe) z przeznaczeniem na mieszkania treningowe i docelowe.
- Wsparcie asystenta osobistego osoby znajdującej się w kryzysie bezdomności.
- Wypracowanie nowych lub odbudowanie wcześniejszych kompetencji zawodowych, tak aby osoba w kryzysie była w stanie powrócić do aktywności zawodowej.

4. PLANOWANE CELE I DZIAŁANIA

4.1 Rodziny i dzieci

Cel	Nr działania	Działanie	Podmiot	Źródła finansowania
Wzmocnienie systemu pomocy społecznej i wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	4.1.1	Promowanie prawidłowego modelu rodziny	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach, placówki Oświatowe, organizacje pozarządowe	Środki własne Budżet państwa Środki europejskie

	4.1.2	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo- wychowawcze pomocy asystenta rodziny	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach	Środki własne Budżet państwa
	4.1.3	Zwiększenie intensywności, częstotliwości pracy socjalnej z rodzinami objętymi pomocą społeczną, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo- wychowawczą. Szkolenia dla asystenta rodziny i pracowników socjalnych	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach	Środki własne Budżet państwa Środki europejskie
	4.1.4	Wzmocnienie kompetencji rodzin w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym poprzez edukację finansową, rozwijanie umiejętności planowania wydatków oraz świadomego korzystania z zasobów finansowych	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach	Środki własne Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
	4.1.5	Rozwój usług skierowanych do rodziny (np. psycholog, terapeuta, psychiatra)	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach	Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
	4.1.6	Terapia dla rodzin	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach	Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
	4.1.7	Terapia Krótkoterminowa	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach	Środki własne Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

	4.1.8	Terapia dla osób uzależnionych	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki własne
	4.1.9	Indywidualne poradnictwo dietetyczne	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki własne Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
	4.1.10	Warsztaty z zakresu zdrowego stylu życia „Wiesz co jesz, długo żyjesz”	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
	4.1.11	Warsztaty z zakresu zdrowego stylu życia „Sprawne ciało, sprawny umysł”	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
	4.1.12	Warsztaty z zakresu zdrowego stylu życia „Sposoby radzenia sobie z trudnymi emocjami”	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Rozwój systemu wsparcia rodzin w realizacji ich podstawowych zadań opiekuńczo-wychowawczych oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	4.1.13	Organizowanie warsztatów i szkoleń podnoszących kompetencje wychowawcze i nauczycielskie dla rodziców, nauczycieli, pedagogów	Placówki oświatowe	Środki własne Budżet państwa Środki europejskie
	4.1.14	Terapia dla rodzin	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki własne

	4.1.15	Indywidualne poradnictwo psychologiczne, psychiatryczne dla dzieci	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki własne Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
	4.1.16	Indywidualne poradnictwo logopedyczne	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki własne
	4.1.17	Wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin poprzez rozwój umiejętności cyfrowych wspierających edukację, komunikację i bezpieczeństwo rodziców i dzieci w środowisku cyfrowym	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki własne Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
	4.1.18	Zwiększenie potencjału rodzin w obszarze wychowania i edukacji dzieci i rodziców poprzez włączenie technologii cyfrowych w proces wychowawczy i edukacyjny	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki własne Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do usług asystenckich	4.1.19	Realizacja Rządowego Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Fundusz Solidarnościowy

4.2 Osoby starsze i chore

Cel	Nr działania	Działanie	Podmiot	Źródła finansowania
Zwiększenie dostępu osób starszych i chorych do usług opiekuńczych oraz towarzyszących	4.2.1	Realizacja programu Korpus Wsparcia Seniorów (usługi sąsiedzkie)	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki własne, Fundusz solidarnościowy
Poprawa dostępności i jakości wsparcia oraz usług dla osób starszych i chorych	4.2.2	Zapewnienie usług opiekuńczych dla osób starszych i chorych	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki własne,
	4.2.3	Usługi asystencko-wspierające świadczone w miejscu zamieszkania	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki własne,
	4.2.4	Usługi Opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
	4.2.5	Posiłki dla Seniorów	Centrum Usług Społecznych w Beżycach we współpracy z organizacją pozarządową	Budżet państwa – programy MRPiPS
	4.2.6	Usługa transportu door to door	Centrum Usług Społecznych w Beżycach we współpracy z organizacją pozarządową	Budżet państwa, PFRON, środki własne,
	4.2.7	Usługa fizjoterapii stacjonarnej	Centrum Usług Społecznych w Beżycach we współpracy z organizacją pozarządową	Budżet państwa, PFRON, środki własne
	4.2.8	Teleopieka	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Budżet państwa – programy MRPiPS
Wsparcie osób i rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszym				

	4.2.9	Szkolenia dla opiekunów osób starszych	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach we współpracy z organizacją pozarządową	Konkursy, programy, środki EFS Plus, inne
	4.2.10	Usługa wsparcia krótkoterminowego	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach we współpracy z DPS	Środki własne, Środki prywatne

4.3 Osoby z niepełnosprawnością

Cel	Nr działania	Działanie	Podmiot	Źródła finansowania
Zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki medycznej i opiekuńczej	4.3.1	Kontynuacja programów „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” oraz „Opieka wytchnieniowa”	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach	Fundusz solidarnościowy
Poprawa dostępności i jakości wsparcia oraz usług dla osób z niepełnosprawnościami	4.3.2	Usługa asystenta osobistego osób z niepełnosprawnością świadczona w miejscu zamieszkania	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach	Środki własne, Fundusz solidarnościowy, Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
	4.3.3	Utworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych dla osób z niepełnosprawnościami	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach z organizacjami pozarządowymi	Środki własne, Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, konkursy, programy

Zwiększenie dostępności do usług społecznych poprzez kompleksowe wsparcie osób z niepełnosprawnościami	4.3.4	Usługa wypożyczalni sprzętu wspomagającego i pielęgnacyjnego	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach	Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
--	-------	--	---------------------------------------	--

4.4 Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Cel	Nr działania	Działanie	Podmiot	Źródła finansowania
Poprawa dostępności i jakości wsparcia oraz usług w zakresie ochrony zdrowia	4.4.1	Indywidualne poradnictwo psychiatryczne	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach z organizacją pozarządową lub podmiotem świadczącym usługi	Środki własne, Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, konkursy, programy
	4.4.2	Indywidualne poradnictwo psychologiczne dla osób dorosłych	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach	Środki własne Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, konkursy, programy
	4.4.3	Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach	Budżet państwa
	4.4.4	Rozwój działań aktywizujących dla osób i rodzin w kryzysie psychicznym	Centrum Usług Społecznych w Bełżycach z organizacją pozarządową lub podmiotem świadczącym usługi	Budżet państwa, Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, konkursy, programy
Zwiększenie dostępności do	4.4.5	Prowadzenie Gminnej Komisji Rozwiązywania	Gminna Komisja	Fundusz Alkoholowy

profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych		Problemów Alkoholowych	Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
---	--	------------------------	--------------------------------------	--

4.5 Osoby w kryzysie bezdomności

Cel	Nr działania	Działanie	Podmiot	Źródła finansowania
Wsparcie, zapewnienie schronienia i posiłku osobom w kryzysie bezdomności	4.5.1	Kontynuacja współpracy ze Schroniskiem dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta w Świdniku	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki własne
	4.5.2	Zapewnienie gorącego posiłku dla osób w kryzysie bezdomności	Centrum Usług Społecznych w Beżycach	Środki własne Budżet państwa
	4.5.3	Wprowadzenie usługi asystenta dla osoby bezdomnej	Centrum Usług Społecznych w Beżycach z organizacjami pozarządowymi	Budżet państwa, Środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, konkursy, programy

5.ZAŁOŻENIA FINANSOWE PLANU

Środki finansowe na realizację poszczególnych celów zawartych w Planie Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Gminy Beżyce przeznaczone będą co roku, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek wyznaczonych do ich realizacji. Zakłada się, iż środki na finansowanie poszczególnych działań w ramach Planu pochodzić będą z następujących źródeł:

- środków własnych budżetu gminy – wg corocznych planów,
- dotacji z budżetu wojewody,

- środków z funduszy krajowych,
- środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej
- Środki prywatne
- organizacji pozarządowych

6.MONITORING

Lista wskaźników poddanych monitoringowi , w okresie obowiązywania planu

RODZINY Z DZIEĆMI	
1.	Liczba działań promujących prawidłowy model rodziny
2.	Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny
3.	Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pracą socjalną, liczba szkoleń dla asystenta rodziny i pracowników socjalnych
4.	Liczba rodzin objętych indywidualnym poradnictwem psychologicznym
5.	Liczba rodzin objętych terapią dla rodzin
6.	Liczba rodzin objętych terapią krótkoterminową
7.	Liczba rodzin objętych terapią dla osób uzależnionych
8.	Liczba rodzin objętych indywidualnym poradnictwem dietetycznym
9.	Liczba rodzin uczestniczących w warsztatach z zakresu zdrowego stylu życia
10.	Liczba osób uczestniczących w warsztatach i szkoleniach podnoszących kompetencje wychowawcze
11.	Liczba dzieci objętych indywidualnym poradnictwem psychologicznym
12.	Liczba dzieci objętych indywidualnym poradnictwem psychiatrycznym
13.	Liczba dzieci objętych indywidualnym poradnictwem logopedycznym
14.	Liczba dzieci objętych usługami asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością
15.	Liczba dzieci i rodziców, którzy ukończyli szkolenia z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu
16.	Liczba dzieci korzystających z zajęć edukacyjnych online
17.	Liczba uczestników szkoleń i warsztatów z zakresu edukacji finansowej.
OSOBY STARSZE I CHORE	
1.	Liczba osób korzystających z usług sąsiedzkich w ramach Programu „Korpus Wsparcia „Seniorów”
2.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi
3.	Liczba osób objętych usługami asystencko-wspierającymi w miejscu zamieszkania
4.	Liczba osób korzystających z posiłku dla seniora

5.	Liczba osób korzystających z usługi transport door to door
6.	Liczba osób korzystających z usługi fizjoterapeuty
7.	Liczba osób korzystających z usługi teleopieki
8.	Liczba uczestników szkoleń dla opiekunów osób starszych
9.	Liczba osób korzystających z usługi opieki wsparcia krótkoterminowego
OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	
1.	Liczba osób objętych usługami z programów "Asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością" i "Opieka wytchnieniowa"
2.	Liczba utworzonych mieszkań wspomaganych i treningowych dla osób z niepełnosprawnościami
3.	Liczba osób, które skorzystały z wypożyczenia sprzętu wspomagającego i pielęgnacyjnego
OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO	
1.	Liczba osób korzystających z indywidualnego poradnictwa psychiatrycznego
2.	Liczba osób korzystających z indywidualnego poradnictwa psychologicznego dla osób dorosłych
3.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
4.	Liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe.
OSOBY W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI	
1.	Liczba osób w kryzysie bezdomności, którym udzielono schronienia
2.	Liczba osób w kryzysie bezdomności, którym udzielono pomocy w formie posiłku
3.	Liczba osób korzystająca ze wsparcia asystenta osoby bezdomnej